تورم دی‌ماه به ۳۸/۶ درصد رسید

طبق جدیدترین گزارش مرکز آمار ایران نرخ تورم نقطه به نقطه در دی‌ماه ۱۳۹۸ به عدد ۲۶/۳ درصد رسیده است؛ یعنی خانوارهای کشور به طور میانگین ۲۶/۳ درصد بیشتر از دی ۱۳۹۷ برای خرید یک «مجموعه کالاها و خدمات یکسان» هزینه کرده‌اند. همچنین نرخ تورم سالانه دی‌ماه ۱۳۹۸ برای خانوارهای کشور به ۳۸/۶ درصد رسیده که نسبت به ماه قبل، ۱/۴ واحد درصد کاهش نشان می‌دهد. منظور از نرخ تورم سالانه، درصد تغییر میانگین اعداد شاخص قیمت در یک سال منتهی به ماه جاری، نسبت به دوره مشابه قبل از آن است.

«وطن امروز» از بی‌توجهی دولت به ابزارهای جایگزین دلار گزارش می‌دهد

باشگاه طرفداران دلار!

■ سرانجام نامشخص پیمان‌های پولی بین ایران، چین، روسیه و ترکیه

■ عزم سیاسی برای ایجاد رمز ارز منطقه‌ای توسط ایران وجود ندارد

محمد نجارصادقی / سیدمهدی موسوی‌حسینی
گروه اقتصادی

نزدیک به ۱۰ سال است با شروع تحریم‌های مالی، انتقال پول در شبکه رسمی بانکی و غیررسمی صرافی‌ها دچار مشکلات فراوانی شده است. با وجود اینکه با تمام دشواری‌ها بخش قابل توجهی از بازرگانان این مشکل را پشت سر گذاشته‌اند اما روش‌های جایگزین ضمن غیرایمن بودن، هزینه‌های تجارت کشورمان را هم افزایش می‌دهند. باید توجه داشت که عمده تبادلات تجارت خارجی ایران با مجموعه کشورهایی است که ارتباط دیپلماتیک و سیاسی مناسبی با کشورمان دارند. چین، روسیه، ترکیه، هند و مالزی از اصلی‌ترین این کشورها هستند. از همین رو می‌توان از روش‌های پرداخت دیگری در ارتباط با کشورهای مطرح‌شده بهره گرفت. پیمان پولی دوجانبه، استفاده از خط ارزی مستقل و رمزارز منطقه‌ای بخشی از این روش‌هاست که ضمن امنیت بالا، سرعت مناسبی هم دارند اما متاسفانه با وجود پیشنهادهای مکرر بین‌المللی، دستگاه اقتصادی کشورمان نسبت به آنها بی‌تفاوت بوده است. در همین‌باره می‌توان به توافق یک ماه پیش حسن روحانی، رئیس‌جمهور کشورمان با ماهاتیر محمد، نخست‌وزیر مالزی اشاره کرد که در آن هم بر موضوع ایجاد رمزارز منطقه‌ای تاکید شده بود اما تاکنون هیچ گام اجرایی توسط ایران در این باره برداشته نشده است. به گزارش «وطن امروز» ماهاتیر محمد، نخست‌وزیر مالزی موافقت خود را با طرح حسن روحانی، رئیس‌جمهوری اسلامی ایران در اجلاس سران کوالالامپور ۲۰۱۹ مبنی بر تاسیس «بازار مشترک کشورهای اسلامی در حوزه اقتصاد دیجیتال» و همکاری و تبادل تجربیات در زمینه رمزارزها اعلام کرد. «فری مالزی تودی» در این زمینه نوشت: نخست‌وزیر ماهاتیر محمد با پیشنهاد ایران مبنی بر استفاده از رمز ارز به عنوان گزینه جایگزینی دلار آمریکا موافق است. این رسانه مالزیایی به نقل از ماهاتیر محمد نوشت: «ما برای نخستین‌بار این موضوع را می‌شنویم که ایران و ترکیه بر این عقیده‌اند که باید از جایگزینی برای دلار آمریکا استفاده کنیم». نخست‌وزیر مالزی که کشورش میزبان اجلاس سران کوالالامپور ۲۰۱۹ بود، گفت: ما می‌توانیم ارزهای خود یا ارز مشترکی را استفاده کنیم. وی توضیح داد: به نظر می‌رسد زمانی که ما از دلار آمریکا استفاده می‌کنیم تحریم‌ها می‌تواند به توسعه اقتصای ما لطمه بزند. ماهاتیر محمد پس از گفت‌وگوهای مشترک با شرکت‌کنندگان در اجلاس سران کوالالامپور و شرکت در میزگرد چهارجانبه که در آن رجب طیب اردوغان رئیس‌جمهور ترکیه، حسن روحانی رئیس‌جمهوری اسلامی ایران و شیخ تمیم بن‌حمد آل‌ثانی امیر قطر حضور داشتند، به خبرنگاران گفت وی مدت‌ها قبل پیشنهاد ایجاد یک ارز جایگزین دلار برای تجارت‌های بین‌المللی را داده و تلاش‌هایی در این زمینه انجام شده است اما این ایده با واکنش ابرقدرت‌ها روبه‌رو شده بود. وی افزود: واکنش آنها این بود که ما را از استفاده از هر نوع ارز دیگری منع کنند، زیرا استفاده از یک ارز خاص به آنها قدرت می‌دهد. فری مالزی‌تودی همچنین نوشت: آمریکا تحریم‌هایی را برای ایران اعمال کرده است تا این کشور را وادار به مذاکره درباره محدودیت‌های جدید علیه برنامه‌های هسته‌ای و موشک‌های بالستیک کند.

نتیجه پیمان‌های پولی ایران در سال‌های اخیر چه شد؟

پیمان پولی دوجانبه توافقی است که کشورها برای انجام مبادلات مالی خود امضا می‌کنند تا به جای استفاده از ارزهای جهانی مثل دلار و یورو، از ارزهای ملی استفاده کنند. تاکنون بیش از ۷۰ پیمان پولی دوجانبه و چندجانبه بین کشورهای جهان منعقد شده است. در همین رابطه، صمد عزیزنژاد، کارشناس مرکز پژوهش‌های مجلس درباره نقش پیمان پولی در مبادلات تجاری گفت: پیمان‌های پولی فقط به وسیله پول و ارز اجرا نمی‌شود بلکه کیفیت مبادلات نیز در آن دخیل است. پیمان‌های پولی ابزاری برای مقابله با تحریم‌هاست، زیرا آمادگی برای استفاده از پول ملی در مبادلات، انعطاف‌پذیری کشور را در مقابل تحریم‌ها افزایش می‌دهد. عزیزنژاد گفت: بانک مرکزی نوسان ارزش پول ملی را مدیریت کرده و برخی توافقات درباره انعقاد پیمان‌های پولی بر این اساس است، زیرا طرف مقابل به ثبات بازار کشور توجه دارد. در بحث پیمان‌های پولی باید از پیمان‌های دوجانبه به سمت پیمان‌های پولی چندجانبه حرکت و مشکل تراز تجاری را در این پیمان‌ها حل کنیم. این روش پرداخت نخستین‌بار در ایران در سال‌های ۸۹ تا ۹۰ از سوی کارشناسان به دولت پیشنهاد شد اما بانک مرکزی به این روش بی‌محلی کرد. پس از روی کار آمدن دولت روحانی و در میانه مذاکرات برجام، دوباره بحث پیمان‌های پولی دوجانبه به دولت پیشنهاد شد که برای سامان گرفتن روابط اقتصادی خارجی و برتری در مذاکرات هسته‌ای، پیمان پولی دوجانبه را اجرا کند. بالاخره بانک مرکزی مجبور به واکنش شد و معاون ارزی وقت بانک مرکزی اعلام کرد با ۳ کشور روسیه، ترکیه و عراق پیمان پولی بسته شده است اما در عرصه عمل، تغییری در روابط بانکی ایران و این ۳ کشور ایجاد نشد. در سال‌های بعد اما این کشورهای خارجی بودند که به فکر اجرای پیمان پولی با ایران افتادند. پوتین، رئیس‌جمهور روسیه در سفری که سال ۹۵ به ایران داشت، رسماً از ایران درخواست کرد در تجارت دوجانبه، از پول‌های ملی روبل و ریال استفاده کنند. ۱۴۸۰ روز از درخواست پوتین برای عقد پیمان پولی با ایران می‌گذرد اما هنوز اقدامی از سوی بانک مرکزی برای برقراری پیمان پولی صورت نگرفته است. ترکیه نیز ۳ بار در سطح ریاست‌جمهوری از ایران چنین درخواستی را داشت. اردوغان ۲ بار در آنکارا و یک بار در تهران، از ایران درخواست کرد به جای دلار، از پول‌های ملی لیر و ریال در مبادلات دوجانبه استفاده کنند. اما بی‌تفاوتی بانک مرکزی باعث شد که خود اردوغان دست به کار شده و در سفرش به تهران، پیمان پولی ایران و ترکیه را نهایی کند. در ابتدای کار به طور محدود مبادلاتی بین ایران و ترکیه انجام شد اما پس از آن دیگر خبری از مبادله پولی از این طریق با ترک‌ها منتشر نشد. همچنین کشورهای دیگری از جمله هند و پاکستان نیز به ایران پیشنهاد داده‌اند که برای مبادلات اقتصادی دوجانبه از پیمان پولی دوجانبه استفاده کند اما با بی‌تفاوتی دولت ایران مواجه شده‌اند.

■ **پیش‌نیاز پیمان پولی**

بی‌عملی و سستی بانک مرکزی در زمینه انعقاد پیمان پولی اظهرمن‌الشمس است. علاوه بر این نبود اراده بانک مرکزی حتی پیش‌نیازهای لازم در این باره را فراهم نکرده است. در همین راستا دکتر علی سعدوندی، اقتصاددان و تحلیلگر مسائل پولی و بانکی با اشاره به مشکلات نقل و انتقال مالی در سطح بین‌الملل، گفت: انعقاد پیمان‌های پولی دوجانبه یکی از راهکارهایی است که می‌تواند در تسهیل نقل و انتقالات مالی موثر باشد اما بدون تعیین نرخ مرجع، پیمان‌های دوجانبه و چندجانبه پولی، فلج خواهند شد. وی افزود: به همین دلیل است که با وجود اینکه پیمان پولی که مثلا بین ۲ کشور ایران و ترکیه امضا شد، اصلا نتوانست به طور گسترده اجرایی شود. هر چند که بنده از مدافعان پروپاقرص پیمان‌های پولی دوجانبه و چندجانبه هستم اما باید بگویم این پیمان‌ها بدون وجود یک معیار سنجش نرخ متقابل ارز بین ۲ کشور نمی‌تواند موثر باشند. این کارشناس اقتصادی ادامه داد: از این رو باید یک بازار بورس ارز اسکناس به وجود بیاید تا این پیمان‌های پولی دوجانبه کارکرد اجرایی پیدا کنند. وقتی که طرح بازار متشکل ارزی ارائه شد امیدهایی به وجود آمد اما متاسفانه بازار متشکل ارزی ناگهان به فراموشی سپرده شد و مطلقا پیگیری جهت اینکه این بازار کی و به چه نحوی قرار است راه‌اندازی شود، وجود ندارد. پس از آن حتی خبرهایی نیز حاکی از دچار حریق شدن محل این بازار شنیده شد.

رمز ارز منطقه‌ای بهترین فرصت برای تضعیف دلار

امیرعباس امامی، کارشناس اقتصادی و بنیانگذار اولین استارت‌آپ حمل‌ونقل مبتنی بر بلاک‌چین در گفت‌وگو با «وطن امروز» درباره فواید استفاده از یک رمزارز منطقه‌ای، گفت: هر اقدامی در راستای کاهش قدرت دلار علاوه بر اینکه به نفع کل جهان است، تیغ تحریم‌های اقتصادی علیه ایران و سایر کشورها را کند می‌کند. این کارشناس اقتصادی درباره انتقادهایی که طرفداران بیت‌کوین به چنین رمزارزی وارد می‌کنند، گفت: از لحاظ فنی و تکنیکی انواع مختلفی از بلاک‌چین وجود دارد، یکی از اقسام آن عمومی است که ذیل آن بیت‌کوین به وجود آمده است. اما این تمام ظرفیت بلاک‌چین در حوزه مالی نیست، در این فناوری ظرفیت بلاک‌چین کنسرسیومی و خصوصی هم وجود دارد که اساسا کارکرد متفاوتی با بلاک‌چین عمومی دارد. وی افزود: مقایسه انواع بلاک‌چین با یکدیگر اشتباه است. چنین ادبیات انتقادی نسبت به یک رمزارز منطقه‌ای مختص کسانی است که معتقدند پول باید غیردولتی باشد، شاید من هم در حالت آرمانی این ایدئولوژی را داشته باشم اما موضوع اینجاست که باید واقعیت فعلی اقتصاد جهان را بپذیریم. امامی تصریح کرد: واقعیت این است که بانک جهانی به بانک‌های مرکزی توصیه کرده به سمت رمزارز بر مبنای پول ملی حرکت کنند؛ رمزارزی که در بستر بلاک‌چین کار کند. این یعنی همانگونه که زمانی سکه، پول کاغذی و کارت‌های پرداخت ایجاد شدند امروز ضرورت استفاده از رمزارزها مطرح است. این کارشناس اقتصادی ادامه داد: زمانی که یک دولت می‌تواند رمزارز مختص خود را داشته باشد، دولت‌ها هم می‌توانند با یکدیگر یک رمزارز مشترک داشته باشند. همانگونه که امروز شاهد آن هستیم کشورهای مجموعه بریکس به سمت یک رمزارز مشترک حرکت کرده‌اند یا روسیه در تکاپوی ایجاد رمزارزی برای کشورهای اوراسیاست. وی با بیان اینکه از بین بردن سلطه دلار در دنیا اعتقادی است که همه دولت‌ها بر آن اصرار دارند، اظهار داشت: ایجاد رمزارز منطقه‌ای مسلما نمی‌تواند دلار را نابود کند اما می‌تواند تا حد زیادی آن را تضعیف کند. در هر صورت یکی از اصلی‌ترین قدرت‌های آمریکا رصد مبادلات دلاری است تا با این ابزار مبادلات را محدود کند، پس باید از هر راهی برای زدودن چنین موضوعی استفاده کرد. امامی در پاسخ به این سوال که مزیت استفاده از رمزارز منطقه‌ای نسبت به پیمان پولی دو یا چندجانبه و لاین‌های ارزی مانند آنچه در کونلون چین برای بازرگانان ایرانی ایجاد شد چیست؟ گفت: قرار نیست یک رمزارز منطقه‌ای جایگزین موارد دیگر باشد، بلکه در کنار یکدیگر هستند. وی اظهار داشت: در کنار این موضوع باید توجه داشت در پیمان‌های پولی باید توازنی بین صادرات و واردات کشورها وجود داشته باشد یا اگر ارز یکی از کشورها دارای نوسان بود دیگر کشورها را دچار مشکل می‌کرد اما این موضوعات در رمزارز منطقه‌ای وجود ندارد.

امامی در توضیح ویژگی‌های یک رمزارز منطقه‌ای، گفت: این نوع رمزارز ذیل بانک‌های مرکزی است و هر بانک مرکزی یک نود(node) در این شبکه بلاک‌چینی خواهد بود. پشتوانه‌ای هم برای آن در نظر گرفته می‌شود، پشتوانه‌ای مانند طلا یا سبدی از چند ارز معتبر. این کارشناس اقتصادی افزود: بنابراین مردم هم می‌توانند به عنوان ابزار ذخیره ارزش از این رمزارز منطقه‌ای بهره ببرند. مزیت‌های این رمزارز این است که اول- هیچ کشوری در آن قدرت تحریمی و محدودکنندگی ندارد، دوم- تولید و انتشار آن در انحصار یک کشور خاص نیست، سوم- سهولت بسیار زیادی در نقل و انتقالات منطقه‌ای ایجاد می‌کند، چهارم- به دلیل شفافیت برای دولت‌ها جذاب است و پنجم- امکان رصد تبادلات به غیر از کشورهای مبدا و مقصد برای دیگر کشورها وجود ندارد. وی در پایان اظهار داشت: اگر بستر قانونی توسعه بلاک‌چین در کشور ایجاد شود و افراد بتوانند پلتفرم‌های بلاک‌چینی ایجاد کنند این اتفاق باعث ایجاد اشتغال و توسعه اقتصادی می‌شود. این تکنولوژی تا حدی مهم است که اندیشکده‌های آمریکایی ابراز نگرانی کرده‌اند که اگر حواس‌شان نباشد، کشورهای متخاصم از نگاه آنها یعنی ایران، چین، روسیه و ونزوئلا با بلاک‌چین و ایجاد زیرساخت‌های آن و ایجاد رمزارز منطقه‌ای مشکلات تحریمی خود را حل می‌کنند.

بانک مرکزی نمی‌تواند وارد فرآیند ایجاد رمز ارز منطقه‌ای شود

سیدولی‌الله فاطمی‌اردکانی، مدیرعامل کنسرسیوم ققنوس، اولین ارائه‌دهنده پلتفرم رمز ارز ملی در ایران تحت عنوان پیمان و از مدیران سابق بانک ملی در گفت‌وگو با «وطن امروز» درباره ظرفیت‌های استفاده از یک رمزارز منطقه‌ای اظهار داشت: فرصت رمزارز منطقه‌ای با تعریف‌های رمزارز کشورهای اسلامی یا منطقه‌ای وجود دارد و بسیار اتفاق مناسبی است اما نکته‌ای که مطرح است اینکه باید پیش از طرح چنین موضوعی پشتوانه آن در کشور وجود داشته باشد یا حداقل بانک مرکزی کشورمان آمادگی لازم را داشته باشد. فاطمی تصریح کرد: اگر بانک مرکزی فضا را برای تمرین و به‌کارگیری این فناوری یا زیرساخت‌های اولیه آن را ایجاد کرده بود امروز رئیس‌جمهور می‌توانست با توجه به پتانسیل بسیار بالایی که وجود داشت سخن از توانمندی‌های کشورمان بگوید و از ظرفیت‌های داخلی هم در این مسیر بهره بگیرد. وی افزود: در شرایط کنونی عملا کشورمان توانایی‌های فنی لازم را ندارد و مجبور است تمام ابزارهای کشورهای دیگر را بپذیرد. سوال اینجاست که توان ما در این موضوع در چه حدی است؟ برای مثال اگر قرار باشد ما رمزارز ملی قطر، مالزی، ترکیه یا چین را بپذیریم چه سودی برای ما دارد؟ آیا بهتر نبود با دست پرقدرت وارد مذاکره با چنین کشورهایی می‌شدیم؟ این مدیر بانکی اظهار داشت: به نظرم در این فضا بهترین فرصت برای استفاده از پتانسیل شرکت‌های خصوصی وجود داشت تا حدی که ایران بتواند با ابزار خودش اقدام به داد و ستد با کشورهای دیگر کند که البته هنوز هم چنین پتانسیلی وجود دارد. فاطمی با تشریح این موضوع که در حال حاضر کشورمان درگیر تحریم است، گفت: مسلما بانک مرکزی نمی‌تواند خودش به صورت رسمی وارد فرآیند ایجاد رمزارز منطقه‌ای شود، زیرا تجربه ونزوئلا تکرار می‌شود، پس چه بهتر است که بتوانیم از ظرفیت‌های پنهان استفاده کنیم. وی در پایان اظهار داشت: پیشنهاد من ایجاد یک رمزارز منطقه‌ای یا ملی است که با نتورک کردن آن با کشورهای دیگر ارتباط موثر مالی شکل بگیرد.

بانک

یک سال پس از تصویب قانون چک، «وطن امروز» از دستاوردهای این قانون گزارش می‌دهد

چک برگشتی آب رفت

گروه اقتصادی: کاهش ادامه‌دار چک‌های برگشتی یعنی بازگشت اعتبار به دسته‌چک و نظام پرداخت مالی کشور، و یعنی امن‌تر شدن فضای کسب‌وکار و بهبود یافتن شاخص سرمایه‌گذاری. همچنان آثار اجرا شدن قانون جدید چک در حال نمایان شدن است.

به گزارش «وطن امروز»، چک به عنوان یکی از ابزارهای نظام پرداخت کشور است و جایگاه مهمی در تسویه مبادلات مالی دارد. طبق آخرین گزارش بانک مرکزی، آبان‌ماه امسال بیش از ۷/۶ میلیون فقره چک به ارزش حدود ۸۳۶ هزار میلیارد ریال در کل کشور مبادله شده است. از این تعداد ۶/۹ میلیون فقره چک به ارزشی بالغ بر ۷۳۵ هزار میلیارد ریال وصول شده است. از کل چک‌های مبادله شده در آبان‌ماه ۹۸ از نظر تعداد چک‌ها تنها ۹ درصد و از نظر مبلغ نیز ۱۲ درصد برگشت خورده است. این در حالی است که در مدت مشابه پارسال از ۶/۳ میلیون فقره چک مبادله شده، ۸۶۹ هزار فقره چک یعنی ۱۰/۲ درصد از کل چک‌های مبادله شده برگشت خورده است. کاهش تعداد چک‌های برگشتی نسبت به مدت مشابه پارسال در حالی است که تعداد کل چک‌های مبادله شده در آبان ۹۸ بیش از ۲۰درصد نسبت به آبان ۹۷ با افزایش روبه‌رو بوده است. همچنین نسبت چک‌های برگشتی در مقایسه با چک‌های مبادله‌ای نیز با کاهش همراه بوده است به طوری که در آبان ۹۶ معادل ۱۵ درصد، آبان ۹۷ حدود ۱۲ درصد و آبان امسال حدود ۹ درصد چک‌های معامله شده برگشت خورده است.

در ۲ سال گذشته به علت نوسان ارز و به دنبال آن نوسان در قیمت‌ها و عدم ثبات اقتصادی، اطمینان از وصول چک نیز کاهش یافت و در نهایت به کاهش معاملات با چک انجامید و معاملات عمدتا به صورت نقد انجام شد اما پیش‌بینی می‌شود با برگشت ثبات به فضای اقتصادی، معاملات با چک مجددا رواج پیدا کند. مهم‌ترین دلیل کاهش میزان چک‌های برگشتی به اجرای قانون جدید چک بازمی‌گردد؛ بر این اساس اگر چک‌های اشخاص حقیقی و حقوقی برگشت بخورد، از هرگونه خدمات بانکی محروم می‌شوند، از این‌رو تلاش می‌کنند چک‌شان برگشت نخورد و در این شرایط اصولا چک‌های بی‌محل صادر و مبادله نمی‌شود. در کنار این موضوع، بانک مرکزی از سال‌های گذشته اقدامات دیگری را در رابطه با اعتباربخشی به چک انجام داد که کاهش چک‌های برگشتی را نیز دنبال می‌کرد. از اوایل دهه ۹۰، برنامه‌هایی همچون راه‌اندازی سامانه انتقال تصویر چک (چکاوک) و در ادامه راه‌اندازی سامانه یکپارچه‌سازی چک (صیاد) در دستور کار قرار گرفت. این در حالی است که سال ۹۱ شورای پول و اعتبار در مصوبه‌ای طراحی و پیاده‌سازی سامانه چکاوک را با هدف عدم انتقال لاشه‌های چک و با قابلیت پذیرش و پردازش الکترونیکی چک‌های کاغذی بین‌بانکی و انجام تراکنش‌های الکترونیکی الزامی اعلام کرد و از مهرماه ۱۳۹۳ بود که بانک مرکزی چکاوک را به عنوان یکی دیگر از سیستم‌های پیش‌بینی شده در طرح استقرار نظام جامع پرداخت به طور رسمی راه‌اندازی و تا پایان خردادماه ۱۳۹۴ تقریبا در تمام استان‌های کشور عملیاتی کرد. اگرچه انتظار می‌رفت چکاوک عاملی برای کاهش چک‌های برگشتی باشد اما ظاهرا چندان موفق نبود و سال ۹۶، سامانه صیاد به طور رسمی راه‌اندازی شد. در سامانه صیاد، چک‌ها به طور متحدالشکل بین تمام بانک‌ها برای مشتریان صادر شده و از مهم‌ترین ویژگی‌های آن این است که دریافت‌کننده چک می‌تواند قبل از هر اقدامی درباره صادرکننده چک استعلام گرفته و از وضعیت آن مطلع شود که این خود می‌تواند موجب کاهش چک‌های برگشتی باشد.

■ **قانون جدید، چک را معتبرتر کرد**

بهمن طاهرخانی، عضو کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس درباره آثار اجرایی شدن قانون جدید چک گفت: در سال‌های مختلف، چندین بار قانون چک تغییر کرده است اما در اصلاحیه جدید آن، تلاش شد از بی‌اعتبار شدن چک تا سطح یک ورقه شبه‌پول جلوگیری شود و دیگر شاهد آثار منفی آن در بازار نباشیم. وی ادامه داد: راهکار آن نیز تعبیه مکانیسمی بود که استفاده‌کنندگان از چک در چارچوبی اقدام کنند که به مشکل کمتری در چک برگشتی بخورند. البته شاید در اجرا مشکلاتی وجود داشته باشد که به دلیل جدید بودن قانون است اما به مرور و با کامل شدن اجرای این قانون، هم مجریان و هم استفاده‌کنندگان تسلط بیشتری بر مفاد قانونی پیدا خواهند کرد. محمد کاظمی، نایب‌رئیس کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس هم درباره این موضوع به فارس گفت: محدودیت در صدور دسته چک و امکان توقیف مبلغ چک از تمام حساب‌های صادرکننده آن، در کاهش آمار چک‌های برگشتی تاثیر زیادی داشته است. وی افزود: در اصلاحیه جدید ۲ اهرم گنجانده شد؛ یکی اینکه برای کسانی که اعتبار مالی ندارند، دسته چک صادر نشود. برای این کار لازم است حساب فرد در تمام بانک‌ها بررسی شود. دوم اینکه اگر چکی برگشت خورد، از تمام حساب‌های صادرکننده چک در تمام بانک‌ها این مبلغ برداشت شود. کاظمی همچنین ادامه داد: این ۲ اهرم در کنترل مساله چک در بازار کمک بزرگی بود و باعث شد چک‌های برگشتی هم کمتر شود. نکته دیگر اینکه مراجعات می‌تواند ثبتی باشد، یعنی شخص بدون مراجعه به دادسرا می‌تواند به ثبت برود و آنجا گواهی کند چک برگشت خورده است.

■ **قانون به طور کامل اجرا نمی‌شود**

بعد از تصویب قانون جدید چک در پاییز ۹۷ در مجلس، برخی بندهای این قانون در همان زمان برای بانک مرکزی به دلیل موجود بودن زیرساخت‌ها لازم‌الاجرا شد. همین امر سبب کاهش چشمگیر در میزان چک‌های برگشتی در یک سال اخیر شده است. کارشناسان اعتقاد دارند اگر قانون جدید چک به صورت کامل توسط بانک مرکزی اجرایی شود، می‌تواند میزان کاهش چک‌های برگشتی را تشدید کند. این کاهش نتایج مهمی از جمله کاهش زندانیان غیرعمد و کاهش پرونده‌های حقوقی در قوه‌قضائیه را به دنبال خواهد داشت.

مجلس

رشد درآمدهای غیرنفتی در ۶ ماه نخست سال

الیاس حضرتی، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس در تشریح جلسه دوشنبه ۳۰ دی‌ماه این کمیسیون با وزیر اقتصاد گفت: «آخرین وضعیت شاخص‌های اقتصاد کلان کشور» توسط وزیر اقتصاد و معاون وی گزارش شد. در این راستا آقای دژپسند گزارش امیدوارکننده‌ای از وضعیت رشد اقتصادی، بورس، بانک‌ها، تورم، ارز، سرمایه‌گذاری خارجی و... ارائه داد و این گزارش توسط اعضای کمیسیون مورد نقد و بررسی قرار گرفت. نماینده مردم تهران، ری، شمیرانات، اسلامشهر و پردیس در مجلس شورای اسلامی رشد درآمدهای غیرنفتی در ۶ ماه نخست سال جاری را مهم‌ترین بخش گزارش دژپسند عنوان کرد و افزود: این رشد به‌رغم پیش‌بینی اقتصاددان‌ها مبنی بر رشد منفی در این حوزه نه‌تنها منفی نبوده است بلکه نسبتا رشد مثبت خوبی داشته‌ایم. رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس با بیان اینکه طبق گزارش وزیر اقتصاد حجم سرمایه‌گذاری خارجی نیز با وجود تمام تحریم‌ها نسبت به سال قبل رشد داشته است، افزود: به گفته آقای دژپسند، بورس نیز روزبه‌روز نقش قوی‌تر و پررنگ‌تری در تامین مالی بخش اقتصاد و تولید ایفا می‌کند و ثبات نسبی در قیمت ارز ایجاد شده است و بانک‌ها در تامین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی تلاش خوبی دارند.

بودجه

حداقل حقوق کارمندان در سال آینده ۲ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان تعیین شد

نایب‌رئیس کمیسیون تلفیق لایحه بودجه سال ۹۹ مجلس از مصوبه این کمیسیون درباره افزایش ۱۵ درصدی حقوق کارمندان در سال ۹۹ و تعیین مبلغ ۲ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان به عنوان حداقل حقوق در سال آینده خبر داد.

علی‌اصغر یوسف‌نژاد در گفت‌وگو با ایسنا، از مصوبه کمیسیون تلفیق در تبصره ۱۲ لایحه بودجه خبر داد که بر اساس آن دولت مکلف است در سال ۹۹ افزایش ضریب حقوق گروه‌های مختلف حقوق‌بگیر از قبیل اعضای هیأت علمی، قضات و کارکنان کشوری و لشکری شاغل در تمام دستگاه‌های اجرایی و همچنین نیروهای مسلح، وزارت اطلاعات و سازمان انرژی اتمی و حقوق بازنشستگان را به گونه‌ای انجام دهد که پس از اعمال افزایش حقوق به میزان ۱۵ درصد مجموع مبلغ مندرج در حکم کارگزینی (برای کارکنان رسمی و پیمانی) و قرارداد ماهانه (برای کارکنان قرارداد کار معین و کار مشخص) به نسبت مدت کارکرد و حکم حقوقی بازنشستگان متناسب سنوات خدمت قابل قبول از ۲۸ میلیون ریال کمتر نباشد.

به گفته او، بر اساس این مصوبه تفاوت تطبیق موضوع ماده ۷۸ قانون مدیریت خدمات کشوری در حکم حقوق، بدون تغییر باقی بماند و مابه‌التفاوت ریالی منابع مندرج در حکم کارگزینی (برای کارکنان رسمی و پیمانی) و قرارداد ماهانه (برای کارکنان قرارداد کار معین و کار مشخص) نسبت به مبلغ ۲۸ میلیون ریال به تفاوت تطبیق مذکور اضافه می‌شود. این تفاوت تطبیق برای شاغلان مشمول کسر کسور بازنشستگی است.

نایب‌رئیس کمیسیون تلفیق لایحه بودجه خاطرنشان کرد: طبق این مصوبه حداقل حقوق و مزایای مستمر شاغلان، حداقل حقوق بازنشستگان و وظیفه بگیران مشمول قانون مدیریت خدمات کشوری و حداقل حقوق کارمندان مشمول قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت و سایر حقوق بگیران دستگاه‌های اجرایی و صندوق‌های بازنشستگی وابسته به دستگاه‌های اجرایی و مستمری‌ها و سایر حمایتی‌های متناسب با آنها معادل افزایش ضریب ریالی به میزان ۱۵ درصد افزایش می‌یابد.

وی ادامه داد: طبق این مصوبه سقف معافیت مالیاتی در سال ۹۹ سالانه مبلغ ۳۶۰ میلیون ریال (ماهانه ۳ میلیون تومان) تعیین می‌شود. نرخ مالیات بر کل درآمد کارکنان دولتی و غیردولتی اعم از حقوق و مزایای فوق‌العاده و کارانه مازاد بر مبلغ مذکور تا ۱/۵ برابر آن مشمول مالیات سالانه ۱۰ درصد و نسبت به مازاد ۱/۵ برابر تا ۲/۵ برابر آن مشمول مالیات سالانه ۱۵ درصد و نسبت به مازاد ۲/۵ برابر تا ۴ برابر آن مشمول مالیات سالانه ۲۰ درصد و نسبت به مازاد ۴ برابر مشمول مالیات ۲۵ درصد است. یوسف‌نژاد گفت: بر اساس این مصوبه میزان معافیت مالیاتی اشخاص موضوع مواد ۵۷ و ۱۰۱ قانون مالیات‌های مستقیم سالانه مبلغ ۲۸۸ میلیون ریال (ماهانه ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار تومان) تعیین می‌شود.

تجارت

منتظر نوع رفتار FATF با ترامپ هستیم

معاون نظارت و حسابرسی دفتر مقام معظم رهبری در نشست هم‌اندیشی سالانه نهادهای ذیل این دفتر با تاکید بر اینکه ما منتظریم ببینیم FATF درباره سوءاستفاده رئیس‌جمهور آمریکا از بودجه دولتی برای تروریسم چه می‌کند، گفت: نهادهای زیرمجموعه دفتر رهبری کمتر از ۰/۸ درصد در اقتصاد ملی نقش دارند. محمدجواد ایروانی اظهار داشت: ما منتظریم ببینیم کارگروه ویژه اقدام مالی موسوم به FATF درباره رئیس‌جمهور آمریکا که از این قضیه سوءاستفاده کرده و تأمین مالی تروریسم را انجام داده و با بودجه دولت آمریکا سردار سلیمانی را به شهادت رسانده است چه می‌کند. وی گفت: منابع مالی در جهت حرکت ضدانسانی و تروریسم و حرکت ضدبین‌المللی توسط رئیس‌جمهور آمریکا چگونه تهیه شده و آیا این کار باعث افزایش ریسک سیستماتیک در آمریکا می‌شود یا نه؟ حتی اگر ابعاد انسانی آن را هم در نظر نگیریم ابعاد تأمین مالی تروریسم با بودجه دولتی چه می‌شود؟ ایروانی گفت: دشمن با اعمال تحریم منتظر بود صنعت فولاد ایران، زمین بخورد و به آنها سجده کند اما الان ببینید وضعیت صنعت فولاد چقدر خوب است و بخش‌های کلیدی که در انحصار ۲ جا بود مترصد این بودند که با تحریم زمین بخورند اما با همکاری نهادها توانستند سر پا بمانند.